

AŞIK OLMADAN

AŞI OL

Türk kadını için en zor şeylerden biridir kadın doğum hekimine gitmek. Hayat standardı, yaşı ne olursa olsun; çalışan ya da ev hanımı ayrımı dahi olmadan düzenli bir şekilde jinekoloğa kontrole gitmekten çekiniyoruz. Fakat dünyada 45 yaş altı kadınlarda en sık görülen serviks (rahim ağzı) kanseri sinsi bir tehlike olarak genç kızların sağlığı için de tehdit olmaya devam ediyor. Prof. Dr. Mete Güngör ve başarılı oyuncu

Hande Doğandemir, rahim ağzı kanserine karşı geliştirdikleri “Aşık Olmadan Aşı Ol” projesi hakkında merak edilenleri yanıtladı...

RÖPORTAJ: GÖKÇİN ÇELİKİZ

Rahim ağzı kanseri nedir?
Mete Güngör: Rahim ağzı kanseri en sık görülen jinekolojik kanserlerden bir tanesi. Bu kanserin özelliği önlenebilir bir kanser türü olması. Çünkü nedeni net olarak belli; HPV virüsü. Ve cinsel yolla bulaşıyor. Serviks kanseri ile HPV ilişkisini bulan bilim adamı 2008 yılında Nobel ödülünü aldı. Ve biz nedenini bildiğimiz bir kanseri önleyebilme kapasitesine sahibiz. Bütün dünyada 2. sıklıkta ve Türkiye’de 2. sıklıkta görülmekte. Ve bu kanser vakalarının yarısı ölümle sonuçlanıyor. Bundan dolayı biz buna bir farkındalık yaratmak istedik.

Özellikle gençler üzerinde bir farkındalık yaratmamız lazım. Çünkü gençler gelecekteki yaşamları boyunca kanser olmamaları için önlem alabilirler, başka kanserlerde böyle bir şansları yok! Bunun bir aşısı var. Hedefimiz, bu kansere karşı korunma yöntemlerinden haberleri olması.

Dünyada her 2 dakikada 1 kadın kanserden ölüyor. Bu ürpertici bilginin doğruluk payı nedir?

Mete Güngör: 450 bin yeni kanser vakası tespit ediliyor

Serviks kanseri ile HPV ilişkisini bulan bilim adamı 2008 yılında Nobel ödülünü aldı. Ve biz nedenini bildiğimiz bir kanseri önleyebilme kapasitesine sahibiz.

dünyada, bunların 257 bini ölüyor. Bu hesaba göre, evet maalesef doğru. Bu sayı gelecek yıllarda da hızla artacak gibi görünüyor.

Kadınlar nasıl bir rahatsızlık hissettiklerinde hekime başvurmalılar?

Mete Güngör: Hekime başvurmak için rahatsızlık hissetmeyi beklememeliler. O zaman iş işten geçmiş olur. Bizim hedefimiz rahim ağzı kanserinin hiç oluşmamasını sağlamak.

Peki serviks kanseri vakaları son yıllarda artış mı gösterdi, neden

adını daha fazla duymaya başladık?

Mete Güngör: Evet, çünkü cinsel yolla bulaşıyor. Bu durumu önleyemezsen gelecekte bu kanserin ortaya çıkışını da önleyemeyiz ve sayılar git gide artıyor. Size bir istatistik vermek isterim; ABD’de her yıl 14 milyon ABD’li HPV enfeksiyonuna maruz kalıyor, şu an sayı 80 milyonu bulmuş durumda. Virüsü taşıyanların hepsi kanser olmuyor elbette; immün sistemimiz bunu bir şekilde önleyebiliyor ama yüzde 3’ü kanser ve kanser öncesi lezyonlarla bizim karşımıza geliyor.

Peki tarama testleri kanseri kesin olarak önleyici bir tedavi yöntemi mi?

Mete Güngör: Tarama testleri ikincil bir korunma yöntemidir. Çok etkili bir yöntem, 1950'li yıllardan beri rahim ağzı kanserinde yüzde 70'e yakın bir azalma sağladı. Ama biz, etkili olmadığı grup için uğraşyoruz. Birincil korunma fırsatımız aşıdır. Önceliğimiz HPV virüsünü hiç kapmamak.

Türkiye'de kadınlar jinekoloğa gitmekten utanıyorlar, nedense zor geliyor. Sizin için durum ne? Düzenli kontrollerinizi yaptırıyor musunuz?

Hande Doğandemir: Mete hoca aynı zamanda benim jinekoloğum. Bütün rutin kontrollerimi yaptırıyorum liseden beri; ama bu kadar detaylı bilgim yoktu. Bizim toplumumuzda bazı şeyler konuşulamıyor, tabu halinde. Kulak burun boğaz uzmanına ya da diş hekimine düzenli muayeneye gidiyoruz, ama maalesef kadınlar evlendiğinde ya da hamile kaldığında gidiyorlar jinekoloğa.

Mete Güngör: Bu kanserden korunmak için mutlaka düzenli bir jinekolojik muayeneye gidiyor olmaya da gerek yok. Önemli olan rahim ağzı kanserinden korunmanın yolunun bir aşı olduğu konusunda mümkün olduğunca çok insanın bilinçlenmesi. Daha virüsü alıp

enfeksiyon başlamadan önlem almalıyız. Dünyada 57 ülke bu aşığı "çocukluk yaşı aşı grubu"na soktu. 9-12 yaşındaki çocukları aşıyorlar.

Hande Doğandemir: En başta zaten ailelerin bu konuda bilinçlenmesi lazım. Çocuklarına bu aşığı yaptırmaları önemli. *Mete Güngör:* Hande'nin desteği bizim için çok değerli. Bizim gençleri neyle karşılaşabilecekleri ile ilgili bilgilendirmemiz lazım. En azından okumalarını sağlayabileceğiz. Hande'nin genç kitlesi de elbette benden daha fazla, benim onun kadar genç hayranım yok!

Proje ile ilgili gençlere yönelik konferanslar haricinde neler yapacaksınız?

Hande Doğandemir: Sloganımız "Aşık olmadan aşı ol." Biz bununla ilgili ufak bir video hazırladık. www.asikolmaasiol.com adresinden ve sosyal medya hesaplarımızdan da izleyebilirler.

Bu video ne kadar çok paylaşırsa insanlar en doğru bilgilere ulaşacaklar. Sitemizi sürekli güncelliyor olacağız.

Mete Güngör: İnternette çok fazla bilgi kirliliği var. Bu sitenin amacı insanları bu bilgi kirliliğinden kurtarmak. Dünyada kanserle ilgili toplulukların, derneklerin yapmış olduğu yüksek kalitedeki bilimsel çalışmaları da ekledik. Duygusal, kişisel veriler değil yani.

**Dünyada 57 ülke
bu aşığı "çocukluk
yaşı aşı grubu"na
soktu. 9-12 yaşındaki
çocukları aşıyorlar.**

Rahim ağzı kanseri aşısı nerelerde uygulanıyor?

Mete Güngör: Aşığı her yerde yaptırabilirler; hastanelerde, eczanelerde... Burada önemli olan böyle bir aşı bulunduğunu bilmeleri: Zaten ne kadar erken yaşta yaptırırlarsa o kadar bu işten kurtulma şansları artar. 24 yaşındaki genç kadınlarda HPV enfeksiyonu oranı %50.

Prezervatif kullanımının korunmaya çok büyük bir katkısı var. Ama bu virüs ciltten cilde bulaşıyor. Prezervatif, kasıklar dahil bütün cinsel bölgeyi birbirinden ayırmaz.

Yani cinsel hastalıklardan en iyi korunma yöntemi prezervatif midir?

Mete Güngör: Prezervatif kullanımının korunmaya çok büyük bir katkısı var. Ama bu virüs ciltten cilde bulaşıyor. Prezervatif, kasıklar dahil bütün cinsel bölgeyi birbirinden ayırmaz.

Rahim ağzı kanserinin tek sebebi HPV virüsü müdür?

Mete Güngör: Tek sebebi budur. Başka kanser türleri de HPV virüsü ile bulaşabiliyor, ama en sık görüleni bu kanser türü.

Rahim ağzı kanseri riskini en aza indirebilmek için yapabileceğimiz ne var?

Mete Güngör: Esas korunma yöntemi aşıdır. %75'e yakın koruma sağlar. Bunun dışında smear testi, jinekolojik muayenelere düzenli devam etmek de önemli. Önümüzdeki iki yıl içerisinde yüzde 90 koruma sağlayan aşılarda bekleniyor, daha pahalı olacakları için topluma ulaşması biraz daha zor olabilir. Gelecekte yüzde 100 etkili aşılarda çıkması da bekleniyor. Ama insanlar bu aşı ile toplumun tamamen bu hastalıktan korunabileceğini bilsinler, başka hiçbir kanser türünde önlem almak mümkün değil. Bu bir avantaj.

Jinekolojik muayene belki korkmadan, çekinmeden düzenli gidebildiğimiz muayenelerden çok daha önemli.

Çok güzel projelerde yer alıyorsunuz ve genç hayranlarınız çok fazla. Bu hastalıkla alakalı onlara nasıl bir mesaj vermek istersiniz?

Hande Doğandemir: Jinekolojik muayene belki korkmadan, çekinmeden düzenli gidebildiğimiz muayenelerden çok daha önemli. Cinsellik hala ülkemizde tabu. Genç yaşta hiçbir zaman sağlığımızı düşünmüyoruz, o yaşlarda başka şeyler düşünüyoruz. O yüzden de bizim sloganımız "Aşık Olmadan Aşı Ol!" O yaşta aşk daha önemli çünkü. Artık elimizde bu hastalığın önlenilebilir olduğuna dair bilgiler var. Buna rağmen bu oranların çok yüksek olması çok ürkütücü. Beni çok sıkı takip eden bir kitle var ve ben onlar için faydalı bir şey yapmak istedim. Eminim birçoğu yanlış bilgilere sahipler bu konuda. Şimdi öğrendiler, amacım onların da paylaşımlarını sağlamak, olabildiğince çok insana ulaşmak.

Daha önce de bir sosyal sorumluluk projesinde yer aldığımızı biliyoruz. Genelde kadınlarla ilgili projelerde mi yer alıyorsunuz?

Hande Doğandemir: Evet yine kadına şiddetle ilgili bir sosyal sorumluluk projesiydi, orada bir çok sanatçı ile birlikte bir mesaj vermek istedik. Burada sadece Mete hoca ve ben varız, elimizden geleni yapmaya çalışıyoruz.

Jinekolojik muayeneye bir çok kadın evlilik sonrası ya da hamile kalınca gidiyor dedik. Ama aslında erken yaşlardan itibaren gitmek gerektiğini biliyoruz, son olarak okuyucularımıza bu konu ile ilgili ne söylemek istersiniz?

Mete Güngör: Cinsel ilişkisi olmayan bir genç kadının cinsel organına herhangi bir zarar vermiyoruz. Cinsel organın dış kısmına bakıyoruz, sorun varsa görüyoruz ya da iç kısımlara ultrason yardımı ile bakıyoruz. Bu bizim için de hassas bir konu. Türkiye'de ve Müslüman bir ülkede olduğumuzun son derece farkındayız zaten. Dolayısıyla korkacak, çekinecek hiç bir şey yok.

Hiç cinsel ilişkiye girmemiş birinin 21 yaşından sonra, cinsel ilişkiden sonra iki-üç yıl sonra düzenli kontrollere gelmesi doğru olacaktır.

